

Delavska Pravica

Glasiło krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—. ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavska zbornica, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Stev. čekovnega računa 14.900

Druga plat zvona

V dnevih od 10. do 13. maja se bo vršil v Brestovcu pri Zagrebu, v Ljubljani in zdravilišču na Topolšici prvi jugoslovanski protituberkulozni kongres.

Vse hvalevredni so naporu zdravnikov pri pobijanju jetike te zavratne morilke širokih plasti naroda. Reči moram, da so naloge, ki jih vršijo v tem pogledu zdravniki, dalekosežnega pomena za zdravstveno stanje našega naroda. V živem primeru bi to mogel navesti takole:

To prerivanje v borbi za vsakdanji kruh sliči vojni, ki se vrši brez prestanka iz dneva v dan. V kolikor med ljudskimi elementi bolj prevladuje sebičnost in pohlep po lagodnem in brezdelnem življenju, toliko več pada žrtev, ki so naravna posledica boja za gospodarski obstoj poedince in naroda. Žrtev tega brezobzirnega gospodarskega boja je seveda največ med delovnimi stanovi. Saj je to popolnoma razumljivo. Prešibki so, da bi se mogli uspešno in učinkovito postaviti v bran omam, ki jih izkoriščajo. Zna strahnil posledice te gospodarske vojne je ravno tuberkuloza. Pobijanje tuberkuloze od strani zdravnikov in protituberkuloznih lig je samo pobiranje ranjencev na bojišču, ki se jih, v kolikor je še mogoče, skuša ozdraviti z vsemi modernimi sredstvi medicinske znanosti.

Rekel sem, da so to posledice stalnega vojnega stanja, ki tako upropašča žive in tvorne sile delovnega ljudstva. Zato ni dovolj, da zdravimo samo njegove posledice, marveč moramo poiskati tudi vzroke in njihov kvaren vpliv že v naprej kolikor mogoče omejiti. Vsled tega se nam zdi, da protituberkulozni kongres ne bo dosegel v polni meri svoje naloge, ako se ne bo dotaknil tudi vzrokov, ki so posredni vzrok, da je pri nas tuberkuloza postala obče narodno vprašanje.

Zato je treba ob tej priliki čim jače povdariti, da so vzroki tuberkuloze v tem, ker naš delavec in delavka delata od zore do mraka za borno plačo, ki zdaleka ne predstavlja vrednosti njihovega dela, še manj pa, da bi si mogla s tem ustvariti človeka vredno življenje. Tako pri težkem in napornem delu gladujeta in v skrbi za svojo družino pritrugujeta sebi od ust, da nasitita lačne želodce ostalih družinskih članov. Posledica temu je telesna oslabeledost in nato tuberkuloza. In to ne samo delavca-delavke, marveč vse družine. Vprašanje ureditve higijeničnih delavnic, n. pr. v obrti in tekstilni industriji ni nič manj važno poglavje pri pobijanju tuberkuloze. Pa stanovanja? Kleti vlažne in zatohle, brez zraka in solnca, so delež teh ustvarjajočih mučnikov in njihovih družin. Cel dan v brezračnem od prahu in strupenih plinov napolnjenih delavnicah, zvečer v vlažnem in nezdravem stanovanju.

Najuspešnejše pobijanje tuberkuloze bo učinkovito le tedaj, ako vsa poštena javnost zahteva, naj se da delovnemu človeku

O katoličanstvu

Papež Leon XIII. je rekel: »Kdor zlorablja vero za politične svrhe, jo težko zlorablja.« Nehote sem mislil na ta važni stavek, ko sem bral pred tednom v »Slovencu« neko izjavo katoliških akademskih društev. V tej izjavi obsojajo in obsodijo »Besedo«. Glavni argument je: da ni katoliška.

Ne bom se spuščal v to, če in kaj je zagrešila »Beseda«, ker je to zaenkrat njena zadeva. Zdi se mi pa, da smo po svoji vesti in pa, če smo v resnici verni ljudje, dolžni osvetliti škodljivost takih sodb, kdo je katoliški in kdo ni katoliški. Vera ustvarja odnos človeka do Boga. Kakšna pota hodi posameznik v smeri proti Bogu, je njegova zadeva, seveda dokler ne pride navzkriž z npravnimi in nadnaravnimi zakoni. To velja tudi za združenja. V tej smeri se razni udeležujejo na različne načine. Čudno je v katoliškem svetu to, da ne najdemo kamena spodtike na krogu tistih katoličanov, ki spadajo v krog kapitalistov in ki se kot taki tudi udeležujejo. Že od nekdaj pa se v katoliških vrstah čuti ostrina ost proti krogu, ki je prišel do prepričanja, da je kapitalistični gospodarski sistem nekrščanski in nemoralen; ki je prišel do spoznanja, da se mora pričeti ozdravljenje družbe najprej tam, kjer je rana največja, tam, kjer je eksistenca izpodkopana in ogrožena. Ta ozdravitev je pa nemogoča, dokler ni izdelan pojem lastnine, dokler ni pravilno rešen problem produkcije in porazdelitve blaga. Torej boj na vsej črti nesocialni produkciji in nesocialnemu konsumu. V tem boju ne gre za moč posameznika, ampak za uveljavljanje tih idej. Ako bi vsi šli iz tega gledišča, ne bi moglo biti med verniki nasprotstev. To se pravi, ko bi bili tako močni in iskreni, da bi se predali brez pridržka ideji.

Zalibog v veliki večini odločujejo politični oziri, boj za absolutno komando in pa ozir na lastno komodnost. V takem ozračju je ideja nujno potisnjena ob stran in na njeno mesto stopi intrigantstvo.

Za nas je jasno, da nima prav nobeno društvo pravice soditi, če je posameznik ali pa gotov krog katoliški ali ne. Najmanj pa katoliška akademska društva. S svojim zadnjim nastopom so pokazala, da hočejo hoditi še vedno po starih kolotečinah. Dosedaj se je pri nas namreč godilo takole: Če je tistemu krogu, ki je vzel v zakup katolištvo, bila oseba ali pa organizacija neljuba, so pričeli najprej od osebe do osebe trositi resnične in izmišljene napake, nato se je delovanje preneslo v kavarne in gostilne, če se je zdelo oportuno, so na pomoč poklicali še cerkvene kroge, nazadnje nekaj člankov v časopise in proces »katoliškega« čiščenja je bil dovršen. Zadnji dogodki so dokazali, da nas ni novi čas prav nič naučil. Vedno ista sredstva, ista pot. To je znamenje da smo ostareli. Edino senilni organizem ni zmožen novih poganjkov.

Se eno. Za vero in Cerkev je silno nevarno sklicevati se ob vsaki priliki in nepriliki na papeževe okrožnice. To je velika napaka katoličanov. Najprej moramo katoličani kaj takega ustvariti, da bomo svetu pokazali, kaj znamo. **Dela so močnejša od besed.** Če se ozremo po našem domu, ne vidimo

primerno plačo, zračne in higijenično urejene delavnice, za oddih in počitek pa zdravo in zračno stanovanje.

V tem je prva in najvažnejša plat reševanja tega problema, ki nam vsako leto uničuje na tisoče cvetočih življenj. To prvo je treba, da z našim javnim mnenjem podkrepimo in zahtevamo v imenu morale in občega blagostanja delovnega ljudstva, da

prav ničesar, kar bi nam budilo zaupanje in ponos. Ali se pozna mar v podjetjih, kjer odločujejo katoličani, duh papeževe okrožnice? Poslušajte! Delavke zaslužijo na 10 ur po 7 Din na dan. V nekem podjetju smo odkrili pravo nemoralno močvarno, ki traja že leta sem in ki je nemogoče, da bi ostala prikrita vodilnim osebam. Ko se je delavstvo dvignilo proti temu in zlo te močvare postavilo na cesto, so bili odslovljeni delavci, ne povzročitelj nemoralnega zla. V nekaterih podjetjih smo odkrili, da imajo vodilne osebe toliko plače, da bi z njo lahko živelo več družin, dočim nimajo oženjeni eksistenčnega minimuma. Če gremo preko ograje našega doma, moramo priznati, da smo bili radovedni, ko so katoliški politiki v sosedni državi oznanili vsemu svetu, da bodo dali svojim državljanom ustavo, ki bo temeljila na načelih Quadragesimo anno. Kar je bilo dosedaj priobčenega, je naravnost nesramno, da se hočejo te ideje naprtiti papežu.

Dokler bo tako, ne bomo in ne moremo verjeti v katolištvo krogov, ki katolištvo tako silno poudarjajo, ne vidimo pa ga nikjer.

Menimo, da vršimo veliko delo v krščanskem smislu, če gremo po zgledu Kristusovemu v od pravovernih zaničevano Samarijo, med proletarijat. Pa naj nas psujejo, da smo materialisti, da smo z rdečimi brezverci in slično Mi se zavedamo samo enega, da najbolj iskreno išče resnice proletarijat. Resnico za kriva toliko zaves! Če bomo le nekaj zaves odstranili, smo veliko napravili, da pride Resnica v ospredje.

V svojem udejstvovanju hočemo biti pa svobodni, svobodni tudi kot katoličani. Zato ravno smo napisali te vrste, da branimo to svobodo in da opozorimo, kako smešno je, če se kdo trka na katoliška prsa, pa jih v resnici nikjer ni.

Naši izseljenci v borbi za vsakdanji kruh

Iz rudnika Jerma d. d. v Srbiji nam pišejo: Razmere, v katerih živimo, so naravnost obupne. Na Vašo intervencijo, ki ste jo izvršili potom centralnega tajništva Delavskih zbornic v Beogradu, smo dobili izplačan zaslužek za mesec junij in julij 1933. Sedaj pa zopet že devet mesecev nismo prejeli nikakega izplačila. Odšli bi dalje iskati dela k drugim rudnikom, pa nam za to manjkajo sredstva. Tako moramo čakati tu na milost podjetnika, da nam da naš krvavo in težko prislužen denar. Na naše intervencije in prošnje se nam vedno zatrjuje, da se bodo zaslužki izplačali, vendar denarja ni od nikoder. Naprošamo Vas, da zopet pokrenete potrebne korake na centralno tajništvo Delavskih zbornic v Beogradu, da se bo stvar kaj premaknila. — Slede podpisi.

V takih razmerah tedaj živijo naši izseljenci. Za svoj težko prislužen denar morajo prositi, kot bi to bila kaka miloščina. Takih razmer, ki nam ogromno škodujejo, naj bi bilo že enkrat konec.

izvajajo vsi tisti, ki sicer veliko o tem govore, pa malo ali nič na izboljšanje teh vprašanj ne ustvarijo. Milijoni gredo preko meje s tujo industrijo, nam pa ostaja izžeto in tuberkulozno delavstvo, ki ga moramo zdraviti z lastnimi od ust pritriganimi grižljaji.

Zato naj kongres ne pozabi teh činjenic in jih temu primerno podčrta.

Viničarski vestnik

Zrcalo obupnega položaja.

V težki borbi za obstanek, se nahaja danes naš viničar. Krivice, nasilja, teptanje zakonitosti, zavijanje na vse strani, to se vrsti eno za drugim. Niti najmanjšega sočutja ni za viničarskega človeka, kateri postaja popolni suženj. Da ne bi bilo tu strokovne organizacije, bi na splošno za viničarji postopali hujše kot za živino. Evo, samo nekaj primerov iz življenja mariborskih viničarjev.

Kozar Jožef viničar pri St. Petru je s svojimi ljudmi že več tednov kopal v vinogradu. Da bi bila kop preje izvršena, je njegov gospodar naročil najeti še druge delavce. En dan popoldne pride dotični vinogradnik pogledat v vinograd, gre mimo svojih delavcev ter jih niti ne pozdravi, niti ne ugovori. Ker ima v kleti še nad 30 sodov vina, pa še večjo količino jabolčnika, je neka delavka zaklicala za njim, naj bi dal kopačem vsaj malo pijače, češ da so vsi vprek že hudo izmučeni. Taka predrznost, prošnja delavcev, je dotičnega vinogradnika tako razkačila, da se je obrnil nazaj in je s pestjo navalil na dotično delavko. Da ji niso priskočili na pomoč viničarjevi, ki so prestregli vinogradnikove udarce, bi jo ta pošteno izkupil. Na to pa je začel suvati in tepsti viničarjeve, ti pa so se mu postavili po robu in vrnili milo za drago. Svojega gospodarja so pošteno premikastili. Bili so v položaju silobrana, da niso oni njega, bi pa on njih. Sedaj pa je vinogradnik vložil predlog službene odpovedi pred viničarsko komisijo, češ, da je viničar zagrešil prestopke zoper svojega gospodarja (!!!).

Glaser Jožef, viničar v Kamnici, je po posredovanju organizacije izposloval pri svojem gospodarju, da mu je ta moral izplačati odškodnino za manjkajočo deputatno zemljo. Od tistega časa viničarja ni mogel več trpeti. Naenkrat mu je odpovedal službo in zahteval izpraznitev stanovanja. Viničar je vložil predlog viničarske komisije v občini Kamnica. Ker pa sedanjí predsednik navedene občine viničarjem ni naklonjen, predloga ni sprejel, oziroma je zahteval, da mora viničar priložiti še po 30 Din za vsakega člana viničarske komisije. Po organizaciji se je zoper take zahteve predsednika občine Kamnica napravila pritožba na srezko načelniku v Mariboru, katere se danes po treh mesecih ni prinesla rešitve. Med tem, pa je vinogradnik, po svojem odvetniku dr. Leskovarju vložil tožbo na sodišče za izpraznitev stanovanja. Dokazoval je, da Glaser ni bil pri njem viničar, marveč samo kot najemnik. Dne 4. maja je bil viničar sodnijsko vržen iz stanovanja. Ima štiri majhne otroke in je sedaj brez strehe in zaslužka, samo zato, ker se je predrznil zahtevati svoje zakonite pravice. Ker je bil viničar, nikakor pa ne najemnik, je organizacija zanj ponovno vložila predlog viničarske komisije, radi neopravičene predčasne službene odpovedi, radi odškodnine na vrednosti letošnjih pridelkov in selitvenih stroškov. To pot pa naj gre zadeva tudi do najvišje instance. Pravica mora zmagati in bo zmagala!

Roj Franc je potom viničarske komisije zahteval izplačilo nagrade. Na razpravi ni prišlo do sporazuma, kar priča zapisnik komisije, viničarjev zastopnik, tajnik občine in še en občinski odbornik. Viničar je tožil, vinogradnik pa je dobil dve priči, ki sta bili pri komisiji navzoči in vodilni, in kateri sta pri razpravi na sodišču dne 5. maja izpovedali, da je bil sporazum dosežen in spor poravnán, že pred viničarsko komisijo, kar bi pomenilo, da bi naj tožba viničarja pred sodiščem bila neutemeljena.

Tako je danes. Ljudje so za kupico vina, ali za mal denar pripravljeni tudi krivo priseči, krivo pričati, svojo dušo prodati in sploh storiti vse hudobije, da tako škodujejo siromaku. Za kapitalista, krivičneža, oderuha in sesavca krvi delavcev, pa je vse in vsak na razpolago. Na eni strani hlimba vernega krščanskega človeka, da celo apostolstva krščanskih mož, na drugi strani pa preganjanje revnega viničarja, katero se ne ustavi celo pred nedolžnimi otroki. Taki so danes ljudje, taka je danes morala vseh vprek. Delavec, viničar, nima nikomur več zaupati, razen svoji lastni sili, le svojim tovarišem in svoji strokovni organizaciji. »V boj za resnico, v boj za pravico, združi se združi delavski rod!«

V belgijskih rudnikih je bilo v letu 1933. 133 smrtnih nesreč. Število nesreč je bilo nekoliko manjše kakor v letu 1932., vendar je bilo v tem letu tudi število delavstva nižje za 20%. V rudnikih je zaposlenih 10.000 delavcev.

V letu 1931, 1932, 1933 je delavstvo v Posarju zaradi praznovanja izgubilo na zaslužkih okrog 400 milj. frankov. Povsod precej enaka slika.

Kovinarji

Jesenice. Ves potek borbe za novo kolektivno razmerje smo poročali vsak teden sproti. Dana je bila možnost slehernemu delavcu, predvsem pa onim, ki se iz kakršnegakoli vzroka niso mogli udeleževati tedenskih javnih shodov, da so bili sproti inženirani o dogodkih. Menda ne bo odveč, ako danes poročamo nekoliko o storjenem delu v zvezi z novo kolektivno pogodbo.

Ljubljana (dva dni), za Martin in priklj. oddelke 9, za mrzl. valj. žič in oddelke 7, za meh. delavnico in oddelke 5, za električni oddelek 3, za cevarno 4, za ekonomat 3, za žično valjarno 2, za Javornik 4, za zaključne 3. Vseh razgovorov skupaj je bilo 42, ki so zahtevali preko 150 ur časa.

Poleg tega je bilo: Anketa za slučaj ustavitve obratov KID 1, intervencije pri sres. nač. in obmej. komisarju 4, organizac. zaupniških posvetovanj 5, javnih zborovanj 10, obratnih sestankov preko 30.

Vse to delo priča dovolj jasno, koliko vztrajnosti in požrtvovalnosti je bilo treba nam vsem, da smo odbili tovarniške predloge o znižanju. Priča pa tudi dovolj jasno, kako nujno so potrebne delavcu strokovne organizacije (najbolje bi seveda bilo, ako bi bila samo ena, ampak svobodna, tako kakor imajo samo eno kapitalisti vseh barv in branž). Ako bi strokovnih organizacij ne bilo in bi se teh jeseniški delavec ne oklepal v tako visokem odstotku, tedaj bi že gotovo zdavnaj delali za plačo, enako delavcu na jugu. Vsaj se nam od vsehposod stalno predbaciva njihova nizka mezda. Mi vse to vemo, zato znamo ceniti svoje edino orožje strokovne organizacije in dokler bomo tako aktivni, kakor smo bili vsi v tej borbi, se to ne bo zgodilo.

Papirničarji

Sladki vrh. Pripravljalni odbor tukajšnje skupine je sklical za nedeljo, dne 13. maja ob 3 popoldne ustanovni občni zbor, in sicer v prostorih g. Stradnerja. Na občni zbor smo povabili tudi zastopnika ekspoziture iz Maribora, kateri nam bo podal smernice za bodoče delo.

Dolžnost in obveznost je, da se ustanovnega obč. zbora udeleži vsak član. Nič ga ne sme zadrževati, tudi mi ob severni meji hočemo dokazati, da se zavedamo važnosti organizacije in to posebno ob priliki, ko se pridružujemo tov. papirničarjem iz drugih tovarn širom Slovenije.

Večje: Ze od jeseni lanskega leta strokovne organizacije in obratni zaupniki stalno zahtevajo od podjetja, da naj sprejme nazaj v službo delavce, ki so odslužili vojaški rok. Do zaposlitve jim daje pravico kolektivna pogodba. Ravnateljstvo se je izgovarjalo, da nima zanje nobenega prostega mesta, da pa jih bo po možnosti predvidoma že do letošnje pomladi postopoma zaposlilo. Toda, vse je ostalo pri obljubah.

S 1. majem pa je podjetje sprejelo v službo — kljub nobenemu praznemu mestu, kakor se je izgovarjalo, in obljubam, ki jih je dajalo — dva tuja delavca izven interesentov, za katere so zahtevale sprejem strokovne organizacije v smislu kolektivne pogodbe. Strokovne organizacije so, čim so izvedele za to namero podjetja, poslale na upravni svet Zdrženih papirnic odločen protest proti takemu postopanju podjetja. V protestu zahtevajo, da naj se zaposlijo najprej oni delavci, ki so odslužili vojaški rok, med katerimi že čakajo nekateri cele dve leti na zopetno zaposlitev. Če pa podjetje potem rabi še več delavcev, naj jih pa sprejema po takem postopku kot je omenjena dva. Ta protest je bil odposlan 1. maja, a do danes 8. maja še ni bilo odgovora. Upravni svet Zdrženih papirnic molči. Tukajšnje ravnateljstvo pa izjavlja, da naj odloči upravni svet. Papirniško delavstvo zahteva odgovora, s katerim naj se ugotovi zahtevam protestne vloge. Delavstvo hoče, da se s kolektivno pogodbo pridobljene pravice tudi dejansko izvajajo, ne pa da so samo na papirju. Papirničarji.

Tekstilno delavstvo

Tržič. Krščansko soc. usmerjeno delavstvo v Tržiču je že navajeno šikan in napadov od liberalno in kapitalistično mislečih krogov. Da jih najbolj bode v oči »Runo«, je razumljivo, saj je to izključno delavska gospodarska združna organizacija, ki lepo razcvita, čeprav jo vodijo delavci sami, pa ne kakšni »prosvetljeni«, ampak »omejeni klerikalci«. Sedaj se je pa spravil nanjo še socialističen »Delavec« ter jo v svoji osmi številki surovo napadel. Gg. sodrugi, ne bomo vam odgovarjali, zakaj tisti, ki je to napisal, se sam dobro zaveda, da ni resnično, kar je napisal. Poznamo se. — Tržiško delavstvo je imelo dovolj prilike vas spoznati pred, med in po občinskih volitvah... Pojasnili pa bomo zadevo onim, ki so dobre volje.

Naša strokovna organizacija je v zadnjih letih dovolj pokazala, da je organizacija za vse in za vsakogar. Dejstva kažejo, da se bori le za pravico in resnico. Vsi ustanovitelji in voditelji »Runo« so izšli iz naše organizacije in se v nje izsolali. Naša organizacija je na »Runo« ponosna, a tudi »Runo« se zaveda, od kod je izšla in zato so vsi njeni delavci od predsednika — »akcionarjev« ne poznamo, — do zadnje delavke organizirani v skupini J. S. Z. Pri nas velja delavska zavest skupnosti in združno ustvarjajoče delo! Prazne fraze, s katerimi hodi okrog »Delavec«, smo že davno dali v zakup »Delavčevim« opazovalcem in njegovim dopisnikom. Vemo pa tudi, da morata vladati v vsaki, posebno pa še v gospodarski organizaciji kot je »Runo«, red in disciplina, ker je sicer nujno zapisana razsulu. Takih slučajev imajo gg. sodrugi kar v svojih vrstah dovolj. Ni prav, da se o tem piše, a napadu sledi odgovor. Preidemo na odpust, ki ga »Delavec« gloda. Kdo je dotičnik, ki je zaradi svoje bolezní revež in usmiljenja vreden, pred leti spravil na cesto in iz svoje organizacije? Iz usmiljenja je bil v »Runi« vzet v delo. Gg. sodrugi naj popravijo, kar so pred leti zagrešili, potem naj pa gredo druge učiti katekizma. Podrobno pa naj se o zadevi pouče pri svojem tovarišu g. Kopaču od Delavske zbornice, ki je zadevo uradno preiskal.

Predsednik »Rune« je na občnem zboru poudarjal pomen delavskih združnih in strokovnih organizacij, ki so položaj delavstva že zelo zboljšale, da se mu ne godi, kot se godi orientalskim delavcem. Kako je »Delavec« te besede zasukal, smo pa imeli priliko brati. Če bi bili hudobni in bi znali besede obračati, bi v odgovor lahko marsikaj napisali.

1. maj je praznovalo tukajšnje delavstvo s splošnim počitkom. Če je nek poslovodja preskrbel, da se je delalo, ker bi se sicer blago pokvarilo, splošnega prazničnega razpoloženja to ni posebno motilo. Ob 9 je bila po naročilu skupine J. S. Z. pri sv. Jožefu sv. maša s primerno pridigo.

Kranj. V Jugobruni je delavca, kateri je že dovršil svoje delo in je torej imel pravico iti domov, ustavil paznik ter mu ukazal, naj gre in izvrši še neko delo, kar sicer ni spadalo k njegovemu delu. Delavec se je zavedal, da je svoje delo v redu dovršil, zato je odšel domov. Paznik pa mu je zagrozil, da je že dobro in da bodo že z njim obračunali, kar se razume, da ga mislijo vsled tega postaviti enostavno na cesto. Zato prosimo tudi pojasnila, zakaj se tako dela z delavstvom in se ga hoče samo izkoriščati. Delavec bi ne bil prav nič ugovarjal proti temu odkazanemu delu, kljub temu, da je svoje ure že odslužil, ako bi bil dobil za delo nadurno plačo. O tem pa seveda ni govora. Zato bi se morali vsi strniti v eno celoto in uveljaviti jugoslovanske zakone, kakor to gre pošteni delavcem. Tedaj bi razni privandrani ravnatelji gotovo bolj respektirali jugoslovansko delavsko socialno zakonodajo. Zato v organizaciji, da te ljudi naučimo spoštovanja nas in naših zakonov!

Vprašam pa dvojne zaslužkarje, koliko časa želijo še vršiti svoje službe in prejemati dve plači, od katere bi z eno lahko sijajno shajali, medtem ko morajo drugi vse to gledati in poleg tega stradati, ker so jim vsa mesta zasedena in ne dobijo nikjer mesta. Ali nimajo res nič vesti in nič sočutja za vse te uboge brezposelne nameščence?!

Živilski delavci

Slovenska Bistrica. V nedeljo, dne 6. maja je bil za Slovenjebistriško delavstvo lep in važen dan. S tem dnem smo namreč stopili tudi mi na plan in se uvrstili v organizirane vrste krščansko-socialističnega delavstva, da se skupno ramo ob rami borimo za svoje pravice.

Imeli smo namreč ustanovni občni zbor naše skupine, na katerem je bilo navzočih nad 50 organiziranih delavcev. Navzoča sta bila tudi tajnik mariborske ekspoziture in strok. tajnik viničarjev tov. Peter Rozman.

Tov. Spes je otvoril občni zbor in vse navzoče pozdravil in nato v uvodnih besedah orisal že težke borbe s podjetjem glede osemurnika in plač in to, še preden je stopila skupina kot društvo v javnost. Le skupni zavednosti organiziranega delavstva se je zahvaliti, da smo uredili delovni čas in si priborili vsaj znosne mezde.

Volitve so se vršile popolnoma mirno. V odbor so bili izvoljeni tovariši, katerim delavstvo zaupa in jim bo sledilo ter pomagalo, da se skupina razmahne in pridobi še ostalo neorganizirano delavstvo.

Nadaljno delo skupine oz. odbora je, da se doseže sporazum v nekaterih točkah kolektivne pogodbe, ki je predložena podjetju Stieger in se tako

K občnemu zboru celjske skupine

Ali razumemo popolnoma važnost letnih občnih zborov? V splošnem ne! Kolikrat se vrši že kar iz navade po določenem času in to ob vsaki udeležbi članstva. Poglejmo: Skupina je delala celo leto, ni važno suho število sej in sestankov, važno je delo na tem in končni uspeh; ko pridemo do tega, gre pot že spet naprej h kar možni popolnosti. Ali vzamemo denar. Članstvo ne vidi skrb odbora ali posameznika, s kakšnim trudom skuša stvoriti nekaj, kar bi bilo koristno za organizacijo in s tem za članstvo. Pa še marsikaj je. V Delavsko zbornico so bile volitve. Mar to ni važno? Bedak bi bil, če bi to zanikal. Vse to in še mnogo je bilo povedano od onih, ki so delali v prid zatiranih. — In odmev? — Nič! — Pa to ni samo v tem primeru, tudi drugod se kaj takega pripeti, vse to pač daje slabo sliko delavske skupine, ki se vendar ne nahaja v dobi, kjer se vse doseže brez borb. — Poročilo tovariša predsednika. Ali smo ga razumeli? Da, venomer je naglašal: **zavednost, zavednost!** Borba za kruh naj bo prva! Kapitalistični voz bo drdral naprej in kot posameznik se ga ne boš mogel ubraniti. Treba je skupnosti in v tej skupnosti je treba zavednost vsakega posameznika, da je dosleden v borbi. Kje bi bile ulice polne blede obrazov, če bi stali v eni fronti proletarci z eno in isto zahtevo, kje bi se čul s kletnih stanovanj, iz bajt in zakajenih prostorov jok lačnih, kje bi bila kletev, brezupnost, pobijanje, kje — če bi stal v eni fronti proletarci z eno in isto zahtevo... Do tega je privedel pošastni kapitalizem, delavstvo pa mora v boj zoper to s svojo veliko ustvarjajočo silo. Da ne bo zmagal? —!

Na občnem zboru celjske skupine je bil izvoljen sledeči odbor:

predsednik: tov. Kranjc Ludvik; podpredsednik: tov. Jurač Joško; tajnik: tov. Fabjančič Franc; blagajnik: tov. Hlačer; odborniki: tov. Stante, Pilih Ivanka, Mikln Fritz; nadzorstvo: Erjavec, Drobne, Kos Flor.; to v vednost onim, ki se obč. zbora niso udeležili. Saj imamo tukaj mnogo idejno usmerjenih h kršč. socializmu. Vsem tem in onim, ki so bili navzoči, kličevo k sodelovanju. Malenkostna je žrtev članstva, kadar pa je treba k skupnosti kaj doprinesti, tedaj naj bo strnjeno vse skupaj! Idejno poglobljanje, širjenje pokreta, moč ustvarjanja, sploh vse, svojstvenost se ustvarja, kadar je članstvo združeno na sestanku ali zborovanju, tam je skrivnostni vir!

Dosti besedičenja! Postavimo dejanja!

Celjsko delavstvo, celjsko članstvo, poprimi se dela v organizaciji JSZ, saj bo to tebi in splošnosti v korist!

Poselska zveza

Služkinje! Obveščamo, da se bo vršil redni letni občni zbor »Poselske zveze« v Ljubljani, dne 27. maja 1934 ob 4 popoldne v prostorih »Služkinjskega doma« v Križevniški ul. 2 s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev občnega zbora in čitanje zapisnika.
2. Tajniško poročilo.
3. Blagajniško poročilo.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitve.
6. Slučajnosti.

Vabi — »Poselska zveza«.

Iz uredništva

K spisu o dr. Kreku, ki ga je napisal v »Besedi« Ivo Grahor, smo prejeli od tov. Gostinčarja daljši članek. Spis je prevzelo uredništvo »Besede« in ga bo v prihodnji številki priobčilo.

končno veljavno uredi razmerje med podjetjem in delavstvom.

Zatem povzame besedo tov. P. Rozman, ki skraj v enournem govoru razloži navzočim pravila organizacije, kakor tudi razvoj in vsebino krščanskega socializma. Pozival je delavstvo k skupnemu in vztrajnemu delu za borbo k pravičnim zahtevam delavstva. Delavci so njegov govor vzeli z odobravanjem na znanje.

Potek občnega zbora in razpoloženje delavstva nam je jamstvo, da se bo skupina dobro držala in razvijala v korist vsakega člana kakor tudi celotne organizacije.

Nadaljevanje resolucij sprejetih na občnem zboru II. skupine rudarske zadruga v Celju

Rudarski zaupniki zborujejo

Kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Rudarski delegati, zbrani na občnem zboru II. skupine Rudarske zadruga dne 29. aprila 1934 v Celju, kot zakoniti delavski predstavniki rudarskega delavstva v Dravski banovini, ugotavljajo sledeče:

1. Položaj rudarskega delavstva v Dravski banovini je nevdzržen. Praznovanje delavnikov in nizke mezde so ustvarile iz rudarskega delavca srednjeveškega sužnja. Rudarski podjetniki ta položaj izkoriščajo, in vse posledice gospodarske depresije mora nositi delavec.

2. Upošteva se ne zakon o zaščiti delavcev in tudi ne obrtni zakon. Delajo se še zmeraj nadure in nedeljska dela brez 50% doplačila. Podjetja ne plačujejo vsa redno svoje obveznosti socialnemu zavarovanju rudarjev. Zato je tudi pokojninsko zavarovanje rudarjev pred poslabšanjem.

3. Bednostni fond se ne uporablja v iste svrhe, v katere bi se po svojem svojstvu moral uporabljati. Pri določitvi uporabe Bednostnega fonda se ne pritegne delavsko zastopstvo.

4. Nekateri rudniki dolgujejo delavcem plače cele mesece in s tem še povečajo bedno stanje istega.

5. Na stotine rudarskih družinskih očetov in sinov nima ne dela, ne podpore. Navezani so na miloščino kot zavrženi berači.

6. Vse dosedanje podporne akcije so absolutno nezadostne in sploh zdaleka ne odговarjajo dejanskim potrebam.

Zato zastopniki rudarskega delavstva kraljevski banski upravi v Ljubljani predlagajo:

1. Kr. banska uprava naj izda odredbo za takojšnje sklicanje ankete o eksistenčnem minimumu rudarskega delavstva. V tej anketi naj sodelujejo v pravilnem razmerju delavski zastopniki. Anketa naj izdela predlog o eksistenčnem minimumu, ki bo odgovarjal dejanskim potrebam rudarskega delavstva. Predlog naj se predloži banski upravi v takojšnjo izvedbo kot zakonito odredbo banske uprave.

2. Banska uprava naj izda strog nalog, da se mora upoštevati 48 urni teden, in da morajo podjetja upoštevati obrtni zakon, v kolikor so temu zakonu podrejena rudarska podjetja. (Izplačevanje odškodnine pri vpoklicu na orožne vaje, izplačilo šestdnevnega zaslužka pri obolenju in drugo.)

3. Bednostni fond, v kolikor že obstoja, se naj uporablja izključno za podpiranje brezposelnih in delno zaposlenih rudarjev. Pri razdelitvi uporabe bednostnega fonda naj sodeluje delavsko zastopstvo.

4. Rudarske podjetnike, kateri ne plačujejo redno plače delavcem, kakor tudi ne prispevkov za socialno zavarovane rudarjev, naj banska uprava s tozadevno odredbo primora do tega, da bodo svoje

obveznosti napram delavstvu in njegovemu zavarovanju do določenega časa izpolnjevali.

5. Z odredbo kr. banske uprave se naj ustanovi banovinski brezposelni sklad, od koder bo prejemal brezposelni delavec trajno brezposelno podporo. Vsa javna dela se naj izvršujejo iz državnih sredstev. Z ustanovitvijo zakonitega trajnega brezposelnega sklada naj se ukinejo bednostni fond in vse podporne akcije, ki imajo svojstvo miloščine.

Celje, dne 29. aprila 1934.

RESOLUCIJA

Ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja v Belgradu

Zakoniti rudarski delegati II. skupine Rudarske zadruga, zbrani na občnem zboru II. skupine dne 29. aprila 1934, po vsestranskih poročilih ugotavljajo, da je s trajno krizo v rudnikih Dravske banovine prizadeto rudarsko delavstvo v položaju, kateri je nujno potreben izboljšanja.

Rudarsko delavstvo je vsled praznovanja in silno nizkih plač, katerega se danes rudarski podjetniki za prehod krize poslužujejo, v takšnem gmotnem stanju, kateri bi imel primeru mogoče še samo v kitajskih kuljih.

Vsako nadaljnje zadrževanje delavstva v sedanjem stanju bede in pomanjkanja ima za sedaj in bo imelo v bodoče na zdravstvenem, socialnem in tudi kulturnem nivoju delavstva nedogledne zle posledice.

Da se odpravi nadaljnje izrabljanje delavstva in izrabljanje brezposelnosti, je nujno potrebno, da ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja izda zakon o eksistenčnem minimumu.

Praden bi bil zakon o eksistenčnem minimumu uzakonjen, naj izda ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja takojšnjo odredbo, s katero naj bi se eksistenčni minimum kratkim potom izvedel v Dravski banovini po zaslišanju merodajnih činiteljev, osobito delavskih zastopnikov, ker je v Dravski banovini največ industrijskega delavstva in največja brezposelnost, katera se izrablja v škodo že zaposlenega delavstva.

Izda naj se zakon o trajni zakoniti brezposelni podpori, katere bodo trajno deležni brezposelni delavci, ki nimajo ne dela in ne sredstev za preživljanje. Z uzakonjenjem zakonite trajne brezposelne podpore naj se ukinejo vse dosedanje obveznosti prispevat v razne bednostne in druge fonde, ki imajo pri razdelitvah značaj miloščine.

Vsled velike brezposelnosti rudarskega delavstva, vsled skrajne racionalizacije in tehnike v rudnikih naj se uvede šesturni delovni dan.

Celje, dne 29. aprila 1934.

Dvojno zaslužkarstvo med nameščenci

Mnogo se danes govori o dvojnem zaslužkarstvu in po pravici kritiziramo one, ki služijo na dve strani ter s tem odjedajo kruh svojim, nezaposlenim tovarišem, a bi lahko izhajali samo z enim zaslužkom. Onim revežem, ki prejemajo nekaj sto dinarjev pokojnine na mesec, pa morajo poleg sebe živeti še družino, tega ne kratimo, ker živi pač ne morejo iti v zemljo. Saj bi gotovo vsi raje mirno uživali pokoj, kot pa da se pehajo po službah, a kaj ko jim država ne da zadostnih sredstev za življenje. Poudarjamo, da ima največ teh dvojnih zaslužkarjev kajti ravno v

se je najbolj razpaslo dvojno zaslužkarstvo, dočim pri nas, nameščenci, to ni pogosto in obstoja skoraj izključno le v tem, da služita istočasno mož in žena. No, pa tudi to so le redki slučajji, kateri bi navsezadnje še ne bili tako pereči.

Poleg omenjenega načina dvojnega zaslužkarstva med zasebnimi nameščenci pa moramo le omeniti še en način, ki sicer ni prav pogost, vendar izdaten. Mi ga ne bi omenjali, ako ne bi bili pri vsej stvari zainteresirani. Ako pa povemo, da so naše socialne institucije one, ki ta dvojni zaslužek plačujejo, bo pač razumljivo, da ne moremo mirno preiti preko stvari.

V naših socialnih institucijah, ki so Pokojninski zavod, bolniške blagajne itd., sedijo v odborih

nameščenci, ki jih mi sami volimo na ta mesta. Smatramo, da so ta mesta častna in da so oni, ki ta mesta dosežejo, poplačani za svoj trud s poklonjenim jim zaupanjem in da bi bilo pod njih častjo zahtevati zato katerokoli plačilo. Nimamo nič proti temu, ako se nameščencu povrnejo efektivni izdatki, ki jih ima v opravljanju svojih dolžnosti, ki so v zvezi s temi mesti, kajti toliko idealizma ne moremo od njih zahtevati, da bi nosili sami vse stroške. Nikakor pa nimajo pravice do sejnine, honorarjev itd. (kakor se pač ti dohodki imenujejo) oni nameščenci, ki z udeležbo pri sejah, občnih zborih itd. nimajo drugih stroškov kot tramvajsko vožnjo, ako so prekomodni, da bi prišli peš. Tudi dijete naj bi se obično znižale. Da pa bomo na jasnem, moramo poudariti, da nekatere nagrade za upravna mesta v nekaterih zavodih niso ravno nizke in bi bil marsikak nameščenc vesel, ako bi prejel za svoj trud enega meseca toliko plače, kot ti gospodje nagrade za ono malenkostno delo. Sedaj pa pomislimo še to, da so na vseh teh mestih povečini vedno eni in isti ljudje in če upoštevamo njih službene prejemke ter nagrade in sejnine, vidimo, da je napram tem ljudem očitek dvojnega zaslužkarstva premajhen, ker imamo opraviti že s trojnimi in še celo štirikratnim zaslužkarstvom...

Stojimo na stališču, da naj naši socialni zavodi raje s tem denarjem, če ga imajo preveč, zaposlijo

Naša mladina in obrtno šolstvo

Financiranje obrtno nadaljevalnih šol

Naši obrtniki kaj radi poudarjajo, da zadeve, ki tičejo vajencev kakor tudi obrtnega šolstva, spadajo v njihovo kompetenco, ker namreč tudi oni nosijo v tem pogledu vso težo bremen. Ako bi to bila resnica, bi vsak, kdor bi hotel gledati to s kritične strani, delal našim obrtnikom veliko krivico. Zato je prav, da je tudi delavstvo, iz katerega se rekrutira večina vajencev, to zadevo pozna od prave strani. Kako je tedaj s financiranjem našega obrtnonadaljevalnega šolstva?

V brošurici, ki jo je izdala Delavska zbornica v Ljubljani pod naslovom »Strokovno nadaljevalno šolstvo in vajenci v Dravski banovini«, je v tabeli 7 označeno, koliko so v teku l. 1931-32, 1932-33 in do aprila 1933-34 prispevali za vzdrževanje obrtno nadaljevalnih šol posamezni naslovi. Navedli bomo zneske samo za »splošne obrtne šole«, ker je teh največ.

	1931-32	1932-33	1933-34 do apr.
Splošno obrtne:	Din	Din	Din
Banovina	340.960	260.900	104.400
Občine	366.691	391.648	228.102
Zbornica TOI	45.600	81.800	12.000
Obrtne zadruge	91.513	53.930	36.896
Denarni zavodi	46.437	30.351	16.450
Vajenci-šolnina	214.809	190.146	100.108
Ostali	72.930	45.696	24.537
	1.178.940	1.054.471	522.493

Vajenci oziroma pravilneje starši vajencev pripejajo več kot Zbornica za TOI, obrtne zadruge in denarni zavodi skupaj. Tu potem ni več nobenega govora o tem, da se nosi vso pezo bremen. Pri tem pa moramo vedeti, da danes plačujejo starši za vajence precej visoke zneske kot učino. Izdatek tedaj na dve strani. Po pretežni večini pa so to ljudje z majhnimi dohodki.

Ako se tedaj ureja obrtno šolstvo in njega financiranje, naj se to uredi tako, da se ne bo ta denar tako neenakomerno zbiral, in to največ od ljudi, ki že itak nič nimajo. Da bomo imeli dober obrtniški naraščaj, je treba imeti dobro obrtno nadaljevalno šolstvo, ki mora imeti vse pogoje za dober razvoj. Zato je ureditev financ eno najvažnejših in temeljnih vprašanj tega doslej precej zanemarjenega vprašanja. Ker se sedaj to ureja, naj se končno reši tudi glede financ, da ne bodo tudi v bodoče morali za šolo prispevati vajenci oziroma njihovi starši. 15 do 20 milijonov dinarjev, kakor pravi avtor brošurice, da je potrebnih za organizacijo našega obrtnega šolstva, bi se pa že našlo. Saj bi nam dobro obrtno nadaljevalno šolstvo brez dvoma prinašalo po drugi strani velike koristi. Ako se tedaj to vprašanje rešuje, naj se reši temeljito pri korenini, t. j. dajo naj se dovoljni viri, da bo ta prepotrebna izobrazba našega obrtnega naraščaja zasigurana.

Vabilo na redni letni občni zbor

Prve delavske hranilnice in posojilnice, registrirane zadruge z om. zavezo v Ljubljani,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 27. maja 1934 ob 10 dopoldne v uradnih prostorih na Miklošičevi cesti 22/I s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1933.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Odbor.

Kretanje zavarovalnih nameščenecv in delavcev v mesecu februarju l. 1934

V mesecu februarju l. 1934 je bilo zavarovanih v celi državi pri krajevnih organih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev skupno 495.051 delavcev in nameščenecv. To število kaže napram številu članov v mesecu januarju t. l. porast za 10.819 članov, a proti istem mesecu preteklega leta pa porast za 9.679 več zaposlenih delavcev.

V mesecu februarju t. l. je bilo zavarovanih delavcev in nameščenecv s stalnim dnevnim zaslužkom do 8 Din (vajenci) 66.800, z zaslužkom preko 8—24 Din 222.056, z za-

služkom preko 24—34 Din 80.105, z zaslužkom preko 34—48 Din 56.545, a z zaslužkom preko 48 Din 69.545 članov.

Povprečna zavarovana dnevna mezda znaša 22.42 Din in kaže zmanjšanje napram stanju v preteklem letu za 1.09 Din. To zmanjšanje je posledica tega, ker se je število članov v višjih mezdskih razredih z dnevnim zaslužkom preko 24 Din zmanjšalo za 16.006 članov, a povečalo se je število članstva v nižjih razredih z dnevnim zaslužkom izpod 24 Din za 25.685 članov.

Delavska kultura

Zagorje. Prvi maj smo letos še dokaj slovesno proslavili. Vse je šlo ven v naravo, staro in mlado, tako, da je vladalo v dolini pravo mrtvilo. Delalo se na splošno ni, tudi pri apnenicah ne, vkljub temu, da imajo dovolj naročil.

Naša skupina si je izbrala lepo izletno točko St. Jurij pod Kumom. Zbralo se nas je precej. Ob 10 je bila napovedana sv. maša. Naprosili smo gosp. župnika Franca Markeža, ki je daroval sv. mašo in imel tudi krasen govor na vse zbrane v cerkvi. Spomnil se je pred vsem tistih, ki so zaposleni globoko pod zemljo, naših trpinov rudarjev. Hvalični smo mu vsi skupaj, ker smo na ta način lepo in dostojno proslavili prvi maj. Med sv. mašo je ubrano prepeval pevski zbor Marijine pesmi pod vodstvom tov. Rozmana, ki se je tudi udeležil naše proslave. Potem smo se malo pozabavali pri gosp. Medvedu. Veseli smo se zopet vračali v dolino, ker smo vsaj malo pozabili na težke razmere, ki vladajo po naših črnih revirjih. Vse tovariše pa bodrilo k skupnosti in čim večji delavnosti. Posebno sedaj v mesecu maju, da bo naš kader vedno jačji, da nas bo pri prihodnjem praznovanju prvega maja še lepše število. Tovariši rudarji, naša moč je v skupnosti in skupnost je organizacija! Prepričani bodimo, da nam ne bo nihče sam od sebe dal, pač pa še to vzela, kar že imamo. Zato v organizacijo, le v organizaciji je moč, vse drugo, kar se

nameščenecv brez posla, ali pa naj ga uporabijo za podporo brezposelnih. Vsi funkcionarji pa naj se zavedajo, da je največje plačilo za njih trud poklonjeno jim zaupanje. S tem, da ta mesta ne bodo zvezana s prejemki, bomo pa dosegli še eno ugodnost, ki tiči v tem, da bodo prišli na vodilna mesta in do odločilne besede v naših zavodih ljudje, ki jih je privedel vanje idealizem, ne pa pohlep po denarju.

nam tako rado nudi ob vsaki priliki, je slepomišenje in delavstvo le odvaža od pozitivnega dela. Naše geslo naj bo: Eden za vse, vsi za enega, da bo prihodnji praznik dela veselejši za delavca-trpina! Rudar.

To in ono

Zagorje. V nedeljo, dne 29. aprila se je vršil sestanek bivših bojnikov pri g. Rancingerju. Udeležba je bila velika. Govorniki so prav lepo orisali položaj, v katerem se pač nahajamo, in poudarjali potrebo, da se oklenemo bojniške organizacije, ker le ona edino bo zmožna dvigniti narod k boljši bodočnosti. Zastopa vse stanovce brez razlike. Prepričani bodimo, da za delavca je pa edina rešiteljica njegova strokovna organizacija. Le v strokovni organizaciji je prvo mesto za vsakega delavca, potem šele drugje. — Trboveljski pevec in zagorski so potem na grobu umrlega tovariša Gračnar Franceta zapeli žalostinki »Blagor mu« in »Oj Doberdob«. Vojni kurat g. Ratej iz Trbovelj je imel daljši govor.

Počitniški dom za rudarsko deco na Kumu. Treznostno društvo »Jutrnanja zarja« bo zgradilo na Kumu, 1219 m nad Trbovljami, počitniški dom za boleho rudarsko deco. V prihodnjih dneh bo v Ljubljani pridigoval prof. Lojze Pavlič in zbiral denar za graditev počitniškega doma in popravilo božjepotnih cerkev na Kumu. Pridigoval bo v Trnovem na Vnebohodu, dne 10. maja ob 6 zjutraj, pri frančiškanih pri večernicah ob pol 4 popoldne, v stolnici ob 4. Počitniški dom bo služil tudi v pomladnih in jesenskih mesecih kot dom duhovnih vaj za delavce rudarje in njihove žene. Ljubljanci, darujte za počitniški dom na Kumu.

Urejuje in za uredništvo odgovarja: Peter Lombardo. — Za Jugoslovansko tiskarno: K. Čeč. — Izdaja za konzorcij »Delavske Pravice«: Srečko Žumer.

Socialno gospodarska politika

OUZD V APRILU 1934

Konjunktura zaposlenost delavstva se je v aprilu 1934 precej zboljšala. Napram aprilu 1933 izkazuje OUZD prirast 3205 zavarovancev, in sicer 1309 moških in 1896 ženskih delavcev.

Tudi sezijska zaposlenost delavstva izkazuje precejšnje izboljšanje. Od marca 1934 do aprila 1934 je prirastlo 2891 moških in 378 ženskih članov. Predvsem gre to izboljšanje zaposlenosti na račun grabbene industrije, ki je izrazito sezijskega značaja.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno faktičnemu dnevnemu zaslužku povprečnega delavca, je v aprilu 1934 zopet nekoliko popustila, in sicer pri moških za 0,85 Din, pri ženskih pa samo za 0,08 Din.

Tudi odstotek bolnikov je v aprilu 1934 narasel za 0,36, in sicer pri moških za 0,47, pri ženskih članah pa za 0,59%.

Soc. gospodarske zanimivosti

Poročilo češkoslovaške inšpekcije dela za leto 1930, vsebuje glede porasta strojnega dela in nazadovanja zaposlenega delavstva žalostne podatke, iz katerih je razvidno, da stroj vedno bolj izpodriva delovno moč. Tako pravi: V industriji stekla so v obratu stroji tipa »Oven« za izdelovanje steklenic, katerih vsak nadomestuje 80 do 90 delavcev. V obratu je II strojev in je bilo tako odvisnih delavcev nad 800.

Uporaba strojev tipa »Fourelt« za proizvodnjo okenskega stekla je povečala produkcijo za 100 odst., od zaposlenega delavstva je bilo vsled uvedbe teh strojev odpuščenih 2000 delavcev.

Z uvedbo novih strojev za poliranje, je vsak od teh strojev nadomestil po 15 delavcev. Vsi so bili reducirani.

Razno

Pohlep ali blaznost? Časopisi poročajo, da je v švicarskih bankah shranjenega denarja od raznih kapitalistov nad 85 milijard švicarskih frankov. V našem denarju bi to znašalo nad 900 milijard Din. Lani so banke te naložbe še obrestovale po 1%, letos pa nič. Švicarji bi se sami radi znebili teh bajnih vsot denarja, ker jim preti to uničiti vrednost njihovega denarja.

Naročaj
»Delavske Pravice«!